derne først maa faa den kommunale, og derigennem opdrages til den politiske. Hvad er nu f. Eks. naturligere, end at Kvinderne, som er saa mange Børns dygtige og samvittighedsfulde Opdragere og Læremestre, som opretter højere Pigeskoler og Institutter — at de ogsaa har et Ord med at sige, naar Skolevæsenet skal ordnes? Og er det ikke underligt, at Kvinderne, som ofrer saa megen Tid og saa mange Kræfter paa Godgørenheden, ingen Indflydelse har paa Fattigvæsenets Ordning?

Og hvor kan Du tro, at Mændene kan varetage vore Interesser til Gavns og sætte sig i vort Sted? Den ved bedst, hvor Skoen trykker, som har den paa. At kun faa Mænd kan tænke sig i Kvindernes Sted — og Ære være de faa — fik vi et slaaende Eksempel paa i indeværende Rigsdagssamling. Der er forelagt et »Forslag til Lønningslov for Telegrafvæsenet.« Under dette Lovforslags*) første Behandling, som jeg har gennemlæst i Rigsdagstidenden, oplyser Alfred Christensen: »Efter Lønningsloven af 1875 var Loven saaledes, at der var lige Ret for Mænd og Kvinder; efter Lønningsloven af 1889 blev det noget daarligere for Kvinderne, og de blev afskaarne fra at blive Overtelegrafister. Efter det her foreliggende Lovforslag er det saaledes, at Kvinderne rykker ned i de meniges anden Klasse.« Kvindernes Begyndelsesløn nedsættes dernæst fra 800 til 750 Kr., og Kvinderne kan for Fremtiden kun blive Telegrafister af anden Klasse, ikke stige til de højere Stillinger. Forsvarere af Loven hævder, at Kvinderne ikke kan taale saa meget som Mændene, men een af Kvindens Forsvarere — Kvindernes trofaste Ridder, Svend Høgsbro, — oplyser, at medens Kvinderne næsten udelukkende er henviste til den for begge Parter enerverende Apparattjeneste, har Mændene den store Fordel, at de i Reglen slipper for den, naar de naar en lidt fremrykket Alder, navnlig derved, at de faar højere Stillinger som Overtelegrafister og Bestyrere, hvor deres Virksomhed nærmest er at være inspicerende. Lovens Forsvarere hævder, at Mændene som Forsørgere bør have en højere Løn; men Kvindernes Forsvarere mener, at der blandt de kvindelige Telegrafister findes mange Kvinder, som er Forsørgere. Hvis det virkelig er for Forsørgernes Skyld, at de i dette Lovforslag gør den store Uret imod Kvinderne, da gør det mig ondt, at ingen har fundet paa at løse Spørgsmaalet paa den eneste retfærdige Maade: at ombytte Ordene »Mand« og »Kvinde« med Ordene »Forsørger« og »Ikke-Forsørger«, uden Hensyn til Kønnet.

Det er let nok for den gifte Kvinde, som lader Manden forsørge sig og ofte sidder lunt inden Døre, at sige, at Kvinder ikke skal have Valgret; men enlige Kvinder — Enker eller ugifte — som ofte skal tjene det daglige Brød til flere end sig selv, de kender de Vanskeligheder, de har at kæmpe mod, de ved at Skoen trykker, thi de har den paa. Du maa dog indrømme, at man ved at læse om dette omtalte Lovforslag faar en Trang til, at der skulde sidde en selverhvervende Kvinde i Tinget, som kunde tale Kvindernes Sag, og synes Du egentlig, at det er retfærdigt, at Mændene er *alene* om at give Love, som tillige vedrører Kvinderne?

Og det er nu ikke alene, fordi der begaas en *Uret* mod *Kvinderne* ved, at de ikke har Valgret, at jeg ønsker, at de faar den. Nej, den største Uret begaas imod Samfundet. Vi trænger til Kvindens varmere Hjerte og ømmere Samvittighed i det offentlige Liv! Selvfølgelig vil det ikke kunne undgaas, at der kommer mindre heldige Kvinder, ligesom der har været mindre heldige Mænd med i det offentlige Liv. Men naar de bedste Kvinder ikke fornemt vil holde sig tilbage, saa skal Vælgerne nok finde dem. Var Du f. Eks. ikke selvskreven til at sidde i Sogneraadet, Du som saa flinkt og dygtigt tager Dig af de fattige og syge paa Din Egn. Jeg tvivler ikke om, at dette Hundredaars Sol ikke vil gaa ned, før vi Kvinder har baade den kommunale og politiske Valgret, og jeg vil haabe, at vi maa faa den kommunale saa snart, at jeg kan opleve at se Dig som Sogneraadsmedlem!

Din hengivne

A. S.

*) Om dette Lovforslag, se den udførlige Redegørelse i Kv. og S. Nr. 49 forrige Aar. *Red.*

Moders Favn.

Der er i Verden ingen Havn,
der er saa tryg som Moders Favn.
Er end dit Livsskib stødt paa Grund,
kun Trøst i Nød har hendes Mund.
Har hver en Ven Dig koldt forladt,
staar ene Du i Sorgens Nat,
Du hører dog din Moders Røst
vemodig, blid og fuld af Trøst.

Hun elsked Dig, før Du blev til,
hun Dig bestandig elske vil.
Er brødetynget end dit Bryst
og vild din Hu som Storm i Høst,
hun bringer Fred dit syge Sind
og lukker Haabets Straale ind.
Ja, selv om hver Forhaabning brast,
hun holder ved sit Barn dog fast.

O, underfulde Kærlighed!
Det bedste, dyreste jeg ved;
uegennytlig, rig og varm,
et Fristed midt i Verdens Larm,
som aldrig svigter, ældes ej,
som altid aabent staar for Dig.
Ak, fattig den, der intet ved
om denne dybe Kærlighed.

H. S.

Danske Kvinder
fra
Grundtvigs Kreds.

(Fortsat.)

I.

Karoline Amalie.

Foredrag (noget forkortet), holdt paa Levring Højskole af Sofie Bruun.

Efter omtrent et Aars Ophold i Norge under meget bevægede Forhold kom Prins Kristian tilbage til Danmark, og det snareste, han kunde, rejste han til Als. Der var i Mellemtiden Hertugen død, saa Karoline Amalies Moder var nu Enke, og hendes ældste Broder havde Hertugtitelen. Prins Kristian blev indbudt til at bo paa Augustenburg Slot, og der skete det saa en December Aften, at de to unge Mennesker gav hinanden deres Tro. Det »ja«, de gav hinanden, var for Livet, og det var fra hendes Side et ja saa fuldt og helt, som nogen Kvinde kan give det; han var den Mand, hun elskede fra sin første Ungdom til sin sidste Stund. Han var mere overfladisk, havde under sit Ophold i Norge haft flere Planer om politiske Giftermaal og var hele sit Liv igennem grumme letsindig overfor Kvinder. Han havde baade før og efter sit Giftermaal mange løse Forbindelser; men det var hans Sanser, der raadede i disse, hans Hjerte havde ingen Del i dem; der er vist ingen Tvivl om, at han til Trods for alt kun elskede Karoline Amalie. Havde der ikke været den afskyelige Plet paa hans Karakter, kunde man have følt udelt Sympati for ham, og det var ikke underligt, at han kunde vinde en ung Piges Hjerte. Han var en idealt anlagt Personlighed med mange aandelige Interesser, gennemdannet, med megen Sans for og Kendskab til Videnskab og Kunst; dertil havde han et meget smukt Ydre og var ridderlig i hele sin Optræden. Det kan ogsaa straks siges, at deres Ægteskab blev meget lykkeligt. Om hun kendte hans Svaghed, ved ingen; det er vel næsten umuligt andet, men det blev i saa Fald hendes egen Hemmelighed.

Ikke ret længe efter Forlovelsen stod Bryllupet — den 22de Maj 1815 — og efter et kort Ophold i København tog de unge Folk Bolig i Odense, da Prins Kristian af Kongen var bleven udnævnt til Guvernør i Fyen. De søgte der Omgang ikke alene med Omegnens Adelsmænd, men ogsaa med Embedsmænd og Borgere, og mange Aar efter mindedes Folk endnu med stor Glæde det jævne, hyggelige, livlige og aandfulde Hjem hos Prins Kristian og Prinsesse Karoline.

Ved Vielsen i Augustenburg Slots kapel var der til Stede en syvaars Dreng. Det var Prins Frederik, den senere Kong Frederik den Syvende, Prins Kristians Søn med hans første Hustru. Han var et grumme vanskeligt Barn, idet han, foruden det meget store og gode, der var i hans Karakter, havde arvet en hel Del af sin Moders mildest talt uheldige Egenskaber. Det kan ikke andet end gøre et lidt vemodigt Indtryk, synes jeg, at Karoline Amalie, som var saa meget for saa mange fremmede Børn, ikke, efter hvad man kan skønne, kom til at være ret meget for eller fik nogen nævneværdig Indflydelse paa det Barn, der laa hende allernærmest, og hvem hun skulde være i Moders Sted. Jeg har ikke Begreb om, hvorvidt der i den Henseende kan rettes nogen Bebrejdelse mod Karoline Amalie, maaske kunde det ikke være anderledes. I de første Aar af hendes Ægteskab, mens de boede paa Fyen, havde de Drengen hos sig, og hun talte senere ofte om, hvor glad hun var ved Samlivet med ham den Gang. Men allerede 1819 begav Ægtefællerne sig paa en Udenlandsrejse, der varede $3^1/_2$ Aar. Prins Kristian valgte selv de Mænd, der skulde lede Prinsens Opdragelse under deres Fraværelse og Valget var vist næppe ret heldigt. Da de kom tilbage, var Prins Frederik omtrent 14 Aar, vel allerede for gammel til, at hans Stedmoder kunde faa Hold i ham. Det skal dog siges, at der altid vedblev at være et venligt og godt Forhold mellem Stedmoder og Stedsøn; men nogen særlig Hjertelighed mærker man ikke og endnu mindre nogen Indflydelse fra Karoline Amalie paa Frederik den Syvende. Selv fik hun aldrig Børn, hvad der var hende et stort Savn. Efter Hjemkomsten fra den ovenfor nævnte lange Udenlandsrejse, boede hun, først sammen med sin Mand, og efter hans Død som Enke, altid om Vinteren paa Amalienborg Slot i København og om Sommeren paa Sorgenfri Slot, en god Mils Vej fra København; her henrandt hendes Liv, kun afbrudt af et Par enkelte, kortere Rejser.

(Fortsættes).

Fra Rigsdagen.

Fabriksloven. Vi meddelte kortelig forrige Gang, at Lovforslaget med dets Ændringer efter 3dje Behandling er vedtaget af Folketinget og derefter oversendt til Landstinget. Vi skal nu se lidt paa disse Ændringer. Udvalgets Ændringer af § 7 er nemlig ændrede paany, og Paragraffen selv er bleven forfremmet til § 17. En Kvinde maa ikke arbejde i de første 4 Uger efter sin Nedkomst, med mindre der foreligger Lægeattest om, at hun kan gøre det uden Skade. Den Hjælp, som i Tilfælde af Trang, kan udredes af det offentlige uden at have Fattighjælps Virkning, kan altsaa ikke udstrækkes udover dette Tidsrum.

Med Hensyn til uægte Børn vil det halve af dette Beløb være at udrede af Barnefaderen. Derimod udgaar Bestemmelsen om, at det er offentlig ansatte Lægers Pligt at udstede de paagældende Attester uden Betaling.

Der udtaltes i Tinget den Forhaabning, at almindelig Honnetitet vil byde Arbejdsgiveren at holde Barselkvindens Plads aaben de lovbefalede 4 Uger.

Tilfredsheden i Tinget var almen over den Indskrænkning, Barselparagraffen havde faaet ved 3dje Behandling. Der var dog een, som tog Afstand fra den, nemlig *Svend Høgsbro.* Dette var et Tilbageskridt. Medens Kvinden tidligere ubetinget ikke maatte indtræde i nyt Arbejde, før Lægen sagde, hun kunde taale det, og altsaa ogsaa fik Understøttelse saa længe, saa gælder denne Beskyttelse nu ikke mere end 4 Uger; efter den Tid hjælper der ingen »kære Mo'er«, saa maa hun selv om, hvorfra hun faar sin Understøttelse.

Udtrykket »genindtræde« (i Arbejdet) var mindre heldigt. Deraf følger nemlig, at den Understøttelse, der var tilsagt Barselkvinden i Tilfælde af Trang, *kun* kommer hende til Gode, naar hun ønsker at træde ind *igen* i det Arbejde, hun forlod paa Grund af sin Barselfærd, men ikke maa det for Lægen. Hvis hun derimod, inden der er gaaet 4 Uger, ønsker at indtræde i *andet* Arbejde, men Lægen forbyder det, har hun ikke, som det nu foreslaas affattet, noget Krav paa Understøttelse af det offentlige. Med andre Ord, der kan være Tilfælde, hvor det er forbudt en Kvinde at tage det Arbejde, som hun ønsker, fordi hun føler sig rask nok dertil, og dog faar hun ikke den Understøttelse, som der var tillagt hende efter Forslaget, som det forelaa ved 2den Behandling.

Lovforslaget om Modarbejdelse af offentlig Usædelighed. Det af Landstinget herom nedsatte Udvalg har afgivet Betænkning.

Udvalget stiller efter en længere Motivering følgende Ændringsforslag.

Lovforslaget affattes saaledes:

Det er forbudt at holde Bordel (offentligt Hus). Den, der handler mod dette Forbud, straffes med Fængsel paa Vand og Brød eller Forbedringshusarbejde indtil 2 Aar.

Holch er Formand og Ordfører.

En Systue i New York.

At Forholdene paa de forskellige Systuer ikke er ens, er velkendt.

Følgende lille Beretning er fra et stort Syetablissement »Uptown« i New York. Maaden, hvorpaa Syersker faar Arbejde et saadant Sted, er ganske »amerikansk«. Ved Sæsonens Begyndelse averterer Forretningerne om øvede Syersker. De, som søger Arbejde, gaar ud om Morgenen medbringende Syartikler og Lunch. Paa Gaden køber man et Par Blade; i Kupeen eller i Færgen, om man bor i Brooklyn eller Jersey City, ser man efter, hvor der tilbydes Arbejde. Man gaar derhen og faar et lille Arbejde; naar det er færdigt, bliver det eftersét af Direktøren; er Arbejdet udført tilfredsstillende, fortsætter man med det samme. Arbejdet betales med